

การดูลักษณะโค (เหมวัว)

“เหมวัว” เป็นภาษาใต้ หมายถึง ลักษณะของโคหรือวัว การใช้ประโยชน์จากโคหรือวัวเพื่อเป็นพาหนะ ใช้ร่วมแรงงานในการไถหว่าน และกีฬาการชนวัวเพื่อสันตนาการ ในการเลือกดูลักษณะดีของโคหรือวัวที่จะนำมาเลี้ยง เพื่อให้เกิดความเป็นสิริมงคลแก่เจ้าของและคนเลี้ยง ตามความเชื่อที่สืบทอดกันมา ให้ดูจากลักษณะหลักคือ ขวัญโค สีโค และเขาโค ดังปรากฏในหนังสือบุคขาว “ ตำราลักษณะขวัญดีร้ายของโค ” ของพระบริสุทธศีลาจารย์ (วัน มนะโส)

ลักษณะขวัญโคที่ดี

“ขวัญ” เป็นลักษณะการจัดเรียงของขนที่ปรากฏบนเรือนร่างของโคตามธรรมชาติ ขวัญโคเป็นลักษณะเด่นอีกอย่าง ในการเลือกดูโคที่จะนำมาเลี้ยง เพื่อความเป็นสิริมงคลแก่เจ้าของและคนเลี้ยง ดังจำแนกลักษณะดีของขวัญโคได้ดังนี้

(1) ขวัญอยู่ตรงขากรรไกรทั้งสองข้าง หรือข้างเดียว ท่านว่าดีควรเลี้ยง (2) ขวัญอยู่ใต้คาง ดีควรเลี้ยง ไม่มีโทษ (3) ขวัญอยู่ระหว่างเขา ดีควรเลี้ยงไว้ทำนา (4) ขวัญอยู่บนคอ ดีควรเลี้ยงไว้ทำนา (5) ขวัญอยู่บนหนอก ดีมากควรเลี้ยง (6) ขวัญอยู่ใต้โคนหางติดข้างโคนหาง ดีมากควรเลี้ยง (7) ขวัญอยู่หน้าแข้งทั้ง 4 ข้าง ดีควรเลี้ยงไว้ช่วยคุ้มครองอันตราย (8) ขวัญอยู่ใต้เท้าทั้ง 4 ข้าง ดีควรเลี้ยงจะสมบูรณ์ในเรื่องทรัพย์สินเงินทอง (9) ขวัญอยู่กับหน้า หรือหลังซ้าย ดีมากควรเลี้ยงจะเกิดทรัพย์สินเงินทองมากมาย

ลักษณะสีโคที่ดี

“ สี ” เป็นลักษณะเด่นอีกอย่างในการเลือกโคที่จะนำมาเลี้ยง ดังจำแนกลักษณะดีของสีโคที่จะนำมาเลี้ยงได้ดังนี้

(1) สีแดงทั้งข้างตัวตลอดถึงเขา เขาแดง เล็บแดง ตาแดง หางแดง สีแดงไม่มีสีอื่นเข้าปะปน และประกอบด้วยขวัญที่ดีด้วย ดีมากควรเลี้ยง (2) สีดำแวว เขาดำ หางดำ เล็บดำ ไม่มีสีอื่นเข้าปะปน ดีมากควรเลี้ยง (3) สีแดงเหมือนแสงไฟ ลายขาวตั้งแต่โคนหางจนถึงตา ดีมากควรเลี้ยงไว้ ให้ทำโรงเรือนสูงจากพื้นขึ้นมา 1 ศอก ให้มีเครื่องแอก ไถ คราด และตั้งสำรับไว้ในโรงเลี้ยงโค จะเกิดทรัพย์สินพุลทวี

ลักษณะเขาโคที่ดี

“ เขา ” เป็นลักษณะเด่นอีกอย่างหนึ่งในการเลือกดูโคหรือวัวที่จะนำมาเลี้ยง เพื่อความเป็นสิริมงคลแก่เจ้าของและคนเลี้ยง ดังจำแนกได้ดังนี้

(1) เขาเป็นสีแวง เห็นเงาสีโคนเขาเหลือง ปลายสีแดง ประดุงดั่งสีมณี เลี้ยงไว้จะดี (2) เขาสีดำนิล ดีควรเลี้ยง เกิดทรัพย์สินเงินทอง (3) เขาเป็นสีแวงอยู่ในเขา ดีมาก เลี้ยงไว้จะเป็นเศรษฐี คนนับหน้าถือตา (4) เขาเป็นปลอกกรอบปลายเขา ที่ปลายแหลมมีสีขาวแวว ควรเลี้ยงไว้ดีมาก ควรเป็นโคของพระมหากษัตริย์ (5) เขาเป็นสีดอกขาแดง ที่ปลายแหลมสีเหลืองแวว เลี้ยงไว้ดีมาก ควรเป็นโคของพระมหากษัตริย์ (6) โคนเขาสีน้ำข้าว ปลายเขาสีเหลืองแวว ดีมาก เลี้ยงไว้จะสมบูรณ์พุลผลเกิดทรัพย์สิน มีเงินทอง (7) เขาเป็นลายเหมือนรูปควม ดี เลี้ยงไว้เป็นตบะ คุ้มครองภัยอันตราย แคล้ว

